

İsmet Özel'in, Dergâh'ta çıkan bir yazısı edebiyat çevrelerinde farklı yorumlarla karşılandı

Şimdi bu yazı konuşuluyor

► Bugüne kadar hep ses getiren metinlere imza atan İsmet Özel, bu defa "tuhaf" bir tartışmaya yol açmış görünüyor. Önceki yazılarında problem, ortaya koyduğu görüşler olur, o görüşlerin haklılığı/haksızlığı, doğruluğu/yanlışlığı tartışılırdı. Bu defa "ne demek istediği" tartışılıyor.

KÜLTÜR SANAT SERVİSİ

İsmet Özel yine edebiyat dünyasının gündeminde.

bir yaza olarak değerlendirenler çıktı.

İsmet Özel'in geçmişte tartışmalara yol açmış, uzun süre konuşulmuş başka yazıları da olmuştur. "Üç Mesele"de yer alan teknik ve medeniyetle ilgili yazılarından, şiirle ilgili tavrını ortaya koyduğu "Şairler Intellect'in Peçesinde" ve "Demokrat-o Federal Şiircilik Limited" başlıklı yazılara ve son olarak Türk So-

lu'nun en önemli zaafını meydana serdiği "Sivas Göklerinde Sırp Teyyareleri" yazısına kadar ses getiren metinlere imza atan İsmet Özel, bu defa "tuhaf" bir tartışmaya yol açmış görünüyor. Önceki yazılarında problem ortaya koyduğu görüşler olur, o görüşlerin haklılığı/haksızlığı, doğruluğu/yanlışlığı tartışılırdı. Bu defa "ne demek istediği" tartışılıyor.

İsmet Özel'in tartışılan yazısı

Süleyman Çobanoğlu, Heyhat!

İki yıl sonra otuzuna varacak; bir şair için hiç de genç yaşta değil. Şiir gelecek diye öyle uzun süre bekledim ki artık bu türden gecikmişlik gözümde görünmüyor. Yaşı benden genç olup da Türk şiirine imlek atanlara yıllar boyu dikkatle bakardurdum. Buna ahlaken mecburdum. Yaşı benden ileri olan şairlerin bana bir zamanki gönül sunuşlarına teşekkürümü başka nasıl belli edecektim? Ben bekleyedururken şiirin külliyyetli bir kefarete istediğini açıkça dile getirişim hazırlanmışla şiiri birbirine karıştıranları bana düşman kesilmelerine yetti. Oluyor galiba, dedim Osman Konuk'a, ikinci kitabını çıkarırsan yazdıklarından ne anladığımı yazmayı üstleniyorum. Şenin için ikinci kitap şart. Bu zenaate ait olduğundan ben emin olmalıyım.

Müşkülpesentlik bendimin üstünden Süleyman Çobanoğlu zanaatkarlığıyla akmayı becerdi. Şiir kitabına kavayan bir isim bulduğu gerekçesi şiirin geldiği gerçeğine baskın çıkamaz artık. Ne çok anlamı var Şiirler Çağla'nın bir düşün-senize! Şiirlerin çağlayışından, çağla tezeliğindeki şiirlere, oradan çağıyla doğan şiirlere ve daha bilmem nerelere geçebilirsiniz. İyi şairlerin böyle dopingli başlıklara ihtiyacı yok.

Şiir geldi. Hece veznini ihya ettiği için filan değil. Şiirin biçim üstünde ve biçim üstüne kurulu olduğu bizim geleneğimizin ayrılmaz parçasıydı zaten. Süleyman Çobanoğlu uzun bir aradan sonra bu parçayı yerine koydu sadece. Şiir çıkmazdaki yerini arka arka yürüyerek terk edebildi. Ne var ki, çıkmaza girerken odaklanan noktalar arka arka yürüyüşte genişleyen açığa bir bir dahil olan muhtelif noktalar haline dönüşüyor.

Şiir geldi. Aniden, beklemedik bir anda ve ayak seslerini duyurmadam. Tıpkı iki Almanya'nın birleşmesi gibi. İki Almanya birleşince bir Almanya olmadı. Çünkü Almanya üçe bölünmüştü. Kelimeli, mısralı, bütünlüklü şiiri bekliyorduk. Gelen odur. Nereden mi biliyorum? İyi şiirler (iyi müzikte olduğu gibi) okuduktan (dinledikten) sonra eserde kendimize ait ve hiç kimseden ödünç almadığımız bir şeyi unutmuş, kaybetmiş, bırakmış gibi oluruz. Kendimize ait o şeyden vazgeçmediğimiz yahut o şeysizlikten duyduğumuz mahrumiyet acısına duçar olduğumuz zaman bir daha, biraz daha yanaşırız esere. Kendimize ait başka bir şeyi oralarda düşürmek pahasına.

Şairler ateş püskürüyor

İdris Özyol: "Heyhat!"

"Şiir geldi" diyor İsmet Özel. Şiirin gelişi konusunda uzun yıllar beklemiş olsaydı, herhalde bu cümlemin sonuna bir ünlem eklerdi (Şiir geldi!). Ünlem eklememesine göre sıradan bir saptamada bulunuyor diyebiliriz. O yüzden fazla birşey beklememek lazım bu yazıdan. Başka birşey daha söylüyor İsmet Özel; ki bu yazının bütününden çıkaramayacağımız anlamı ya da daha doğru bir ifadeyle, birşey anlamamamız gerektiğini anlatıyor aslında: "Şiir geldi. Aniden, beklemedik bir anda ve ayak seslerini duyurmadan. Tıpkı iki Almanya'nın birleşmesi gibi. İki Almanya birleşince bir Almanya olmadı. Çünkü Almanya üçe bölünmüştü." Bu sarıtlardaki anlaşılmasın şey, yazının bütünündeki anlaşılmasın şeyin bir özeti olmalı. Heyhat!

Mehmet Şeker: Ne çok anlamı var şu yazının

Önce, görüntüyü netleştiririm. İki şair var. Genç olan, ilk kitabını çıkarıyor; diğeri, bu kitaba bir yazı yazıyor. Buraya kadar bir mesele yok. Ya sonra? Sonrasında üç mesele çıkıyor. İsmet Özel'de bir "ben" var, kendisinden de içerü... Sözkonusu yazının yarısı 'ben'li cümlelerden oluşuyor.

neredeysse.

Süleyman Çobanoğlu için yazdığı bu yazıdan sonra kimse S. Çobanoğlu ve şiirini konuşmuyor. Konuşulan, yazının sahibi ve ne demek istediği. "Övecekse övsün, yerecekse yersin açıkça" diyenler de aslında yine S. Çobanoğlu'nu bir yana bırakarak İ. Özel'e yükleniyorlar. "İki Almanya'nın birleşmesi ve Osman Konuk", esas konuyu gerilere itiyor. Öne çıkması beklenen S. Çobanoğlu, neredeyse "mağdur" durumuna düşüyor. Az daha gitsek, kendisinden bahsederken, sadece adının başharflerini kullanacağı. Oysa böyle bir yazıdan sonra, Özel'in ne demek istediğini tartışmak yerine Çobanoğlu'nun şiirini konuşmalıydık.

"Benden genç olup da Türk şiirine imlek atanlara yıllar boyu dikkatle bakardurdum" cümlesini okuduktan sonra, "iyi ki beni görmemiş" diyen şairler, yalnızca bir "şov"un izleyicisi olarak kalacaklar bu gidişle.

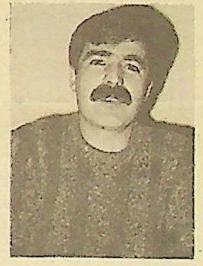
Sadık Battal: 'Non-estetik bir hareket'

İsmet Özel'in gençlerin şiirlerine dikkatle bakardurduğunu söylemesi, gerçeği pek yansıtmıyor. Sözkonusu yazının şiirle değil, İsmet Özel'in özne olmak istemesiyle bir ilgisi vardır.

Sıtkı Caney: 'Hiç şaşırmadım'

Hiç şaşırmadım. Tam bir İsmet Özel yazısı.

Ancak, Süleyman Çobanoğlu'nun bu yazıyı önemseyip önemsemeyeceğini merak ediyorum. Yazının övgü mü yergi mi olduğunun fazla tartışılmayacağını umarım.

Yazı içerisinde farklı zekâ seviyelerine hitap eden cümleler olduğu kanısındayım.

Abartmıyorum, herhalde.

İrfan Çiftçi: Ne haklı ne de ilginç

İsmet Özel'in sanki çokça Baude-laireyen olduğuna iddia edeceklimi şim gibi bir çağrışım yapmamakla bu başlık.

Daha önceleri de söylemiştim bir dergiye; İsmet Özel'in "Mevsimler..." şiiriyle getirdiği hava, şiirimizin sağaltımı için özellikle "demon-krasiye" karşı bir duruş olarak beni oldukça heyecanlandıran zarif bir tavidir. Fakat şairliğinin yanı sıra poetikacılığıyla da özellikle 1982'den sonra yazdıklarıyla ve ilişkileriyle kendinden sonraki şairler üzerinde derin izler bırakan hatırı sayılır bir etkinliği oldu. Ancak yazısının ilk paragrafında böyle bir yazıya kendisini iteklediğini söylediği ahlaki mecburiyeti konusundaki diyetini ilk kez bozmuyor, geçen yıl Sombahar dergisindeki bir yazıya verdiği cevapla bozmuştu. Bu yazıyla da ikinci kez "kendisine düşman kesilenler" dediği insanların iddialarına haklılık kazandırmış oluyor. Üstad, bu sefer ikinci kez yürümeyi bırakıp çarşıda dolaşmaya iniyor. Uzun yola çıkmıştı ve o yolda sadece yürüyordu "hür vicdanının çektiği yere" doğru, bakaşları ufkundaydı: İtikati, maçın, kızalelma... Çarşıya inmek zorunda mıydı? Tamah mı etti de ikinci kez indi ve ikinci kez de ne haklı ne de ilginç!...